

Vårändringsbudget för 2015

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett bl.a. civilutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2014/15:99 Vårändringsbudget för 2015 med motioner, i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Civilutskottet tar i sitt yttrande upp det förslag i propositionen som berör utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik och en motion som behandlar motsvarande fråga.

Sammanfattning

Regeringen föreslår i fråga om utgiftsområde 18 att det till ett nytt anslag för upprustning av skollokaler anslås 15 miljoner kronor för 2015. Anslaget ska få användas för statsbidrag för renovering av skollokaler. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att under 2015 för detta anslag ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 150 miljoner kronor under perioden 2016–2018. I en gemensam partimotion 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) föreslås att det inte anvisas några medel till upprustning av skollokaler.

Civilutskottet anser att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag och avstyrka den aktuella motionen. Utskottet framhåller att en god fysisk arbetsmiljö är en viktig förutsättning för att göra skolan till en attraktiv arbetsplats för såväl lärare som elever och för att skapa en studiemiljö som bidrar till att alla elever ska kunna nå kunskapsmålen i skolan. Regeringens förslag att avsätta medel för upprustning av skollokaler ger möjlighet till en statlig medfinansiering som påskyndar en nödvändig upprustning av landets skollokaler.

I yttrandet finns en avvikande mening.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen lägger i proposition 2014/15:99 Vårändringsbudget för 2015 fram förslag om ett nytt anslag inom utgiftsområde 18. Förslaget innebär att ett nytt ramanslag 1:13 Upprustning av skollokaler förs upp på statens budget med 15 miljoner kronor för 2015. Anslaget ska få användas för statsbidrag för renovering av skollokaler. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att under 2015 för detta anslag ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 150 miljoner kronor under perioden 2016–2018.

Regeringen hänvisar till att ett förslag om anslag för ett nytt stöd för upprustning av skollokaler lades fram hösten 2014 i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 18). Riksdagen anvisade emellertid inte några medel för detta ändamål (bet. 2014/15:CU1, rskr. 2014/15:44). I förslaget om vårändringsbudget framhåller regeringen att den alltjämt anser att åtgärder behövs vidtas för att påskynda renoveringen av skollokaler och att medel bör anvisas för detta ändamål. Under perioden 2016–2018 bedömer regeringen att satsningen kommer att uppgå till 330 miljoner kronor per år.

Motionerna

Två motioner har väckts med anledning av proposition 2014/15:99.

Motion 2014/15:3085 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) innehåller inte några förslag om ändringar i regeringsförslaget i fråga om utgiftsområde 18.

I en gemensam partimotion 2014/15:3089 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 föreslås att det inte ska anvisas några medel till ett anslag för upprustning av skollokaler. Motionärerna anser att den budget som riksdagen har beslutat för 2015 i stort bör ligga fast.

Utskottets ställningstagande

En god fysisk arbetsmiljö är en viktig förutsättning för att göra skolan till en attraktiv arbetsplats för såväl lärare som elever och för att skapa en studiemiljö som bidrar till att alla elever ska kunna nå kunskapsmålen i skolan. Många skollokaler runt om i landet erbjuder emellertid en undermålig arbetsmiljö och är i behov av upprustning. Ansvar för den fysiska miljön i skolan faller givetvis i första hand på fastighetsägaren och huvudmannen för undervisningen, men det finns även ett behov av ett ökat statligt ansvar på området. Regeringens förslag att avsätta medel för upprustning av skollokaler ger möjlighet till en statlig medfinansiering som påskyndar en nödvändig upprustning av landets skollokaler.

Civilutskottet anser därför att finansutskottet bör ställa sig bakom regeringens förslag om att inrätta ett anslag för upprustning av skollokaler och avsätta 15 miljoner kronor för ändamålet i budgeten för 2015.

Regeringen avser att under perioden 2016–2018 utöka satsningen till 330 miljoner kronor per år. I propositionen framhåller regeringen att det är nödvändigt att kunna fatta fleråriga beslut om bidrag för att skapa goda planeringsförutsättningar för kommunerna. Utskottet anser därför att finansutskottet även bör tillstyrka förslaget om ett bemyndigande för regeringen att under 2015 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 150 miljoner kronor under perioden 2016–2018.

Civilutskottets ställningstagande i fråga om regeringens förslag om ett nytt anslag för upprustning av skollokaler inom utgiftsområde 18 innebär givetvis även att det motstående förslaget i motion 2014/15:3089 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M, C, FP, KD) bör avstyrkas.

Stockholm den 26 maj 2015

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Ewa Thalén Finné (M), Hillevi Larsson (S), Jessika Roswall (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilandersson (SD), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S), Mats Green (M) och Nina Lundström (FP).

Avvikande mening

Upprustning av skollokaler (M, C, FP, KD)

Caroline Szyber (KD), Ewa Thalén Finné (M), Jessika Roswall (M), Ola Johansson (C), Thomas Finnborg (M), Mats Green (M) och Nina Lundström (FP) anför:

Ordning och reda i ekonomin och en politik för fler i arbete är det som bygger Sverige starkt. Det är kärnan i Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken. Sverige har klarat den utdragna lågkonjunkturen bättre än många jämförbara länder, och vi ser nu en allt bredare återhämtning av den svenska ekonomin. Det behövs dock ett fortsatt fokus på ansvarsfull ekonomisk politik och strukturellt riktiga reformer för att värna återhämtningen och skapa fler varaktiga jobb och högre tillväxt. När vi är många som jobbar hjälps vi åt att skapa mer resurser till det som är gemensamt.

Inom utgiftsområde 18 föreslår regeringen att det ska införas ett statligt bidrag för upprustning av skollokaler. För skollokaler, liksom för bostadsfastigheter och andra typer av fastigheter, gäller givetvis att de löpande måste underhållas och vid behov genomgå en mer omfattande upprustning. Det är fastighetsägaren och huvudmannen för undervisningen som bär ansvaret för att skollokalernas underhåll inte blir eftersatt. Även om det finns exempel på undermåliga skolmiljöer får det förutsättas att flertalet ägare av skolfastigheter planerar och genomför underhållet på ett sådant sätt att lärare och elever får en bra fysisk arbetsmiljö.

Vi anser att den typ av statliga bidrag som regeringen nu föreslår för upprustning av skollokaler riskerar att motverka en sund och långsiktig fastighetsförvaltning. I propositionen saknas visserligen information om de närmare villkoren för det statliga bidraget, men stödformen torde i första hand gynna de fastighetsägare som inte i tid har underhållit och rustat upp sina skollokaler. Dessutom finns det en uppenbar risk för att bidraget går till åtgärder som är planerade och ändå skulle ha vidtagits eller till åtgärder som är mindre angelägna än andra inte bidragsgrundande åtgärder. Vi vill också framhålla att den planerade omfattningen av stödet, 330 miljoner kronor per år under perioden 2016–2018, visserligen utgör en betydande belastning på statsbudgeten men ändå kommer att få en relativt begränsad betydelse för kommunernas och andra fastighetsägares upprustningsplaner.

Vi anser därför att finansutskottet bör ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) och avstyrka regeringens förslag om ett anslag för bidrag till upprustning av skollokaler för budgetåret 2015 och om ett myndigande för ekonomiska åtaganden för ändamålet.